

Οι περιπέτειες της Σελήνης

Κόρη του Τιτάνα Υπερίωνα και της Τιτανίδας Θείας, η Σελήνη είχε αδελφια τον Ήλιο και την Ηώ (Αυγή). Το όνομά της έχει να κάνει με τη λέξη «σέλας» που σημαίνει λάμψη, φως. Την ταύτιζαν με τη Εκάτη και την συνέχεαν με την Άρτεμη, καθώς κάποιες εκδοχές την ήθελαν κόρη του Δία και της Λητώς (γονιών της Άρτεμης) με τον Ήλιο όχι αδελφό αλλά εραστή και σύζυγό της. Στην Αρκαδία, την θεωρούσαν κόρη του Πάλλαντα, που είχε μητέρα την Ηώ, οπότε Σελήνη και Αυγή δεν ήταν αδελφές αλλά εγγονή και γιαγιά. Στην Αρκαδία όμως, με το όνομα Πάλλαντας υπήρχε και εγγονός του Πελασγού, οικιστής της πόλης Παλλάντιο.

Οι Αρκάδες τιμούσαν τη Σελήνη κι έγιναν φορείς της λατρείας της όταν απλώθηκαν στην Ιταλία. Ήταν οι Αβοριγίνες Αρκάδες που έπιασαν μερικούς από τους λόφους στους οποίους αργότερα κτίστηκε η Ρώμη. Εξήντα χρόνια πριν από τα Τρωικά, όταν στην Αρκαδία βασιλεύε ο Αγαμήδης, ο Εύανδρος (γιος του Ερμή και μιας νύμφης, Θέμιδας) που ζούσε στην περιοχή του Παλλαντίου (στα όρια της σημερινής Τρίπολης) αρμάτωσε δυο καράβια και πήγε μετανάστης στην Ιταλία. Βρέθηκε κι αυτός στην περιοχή των λόφων όπου αργότερα κτίστηκε η Ρώμη.

Στους εκεί Αβοριγίνες Αρκάδες βασιλεύε ο Φαύνος (συνώνυμος του ρωμαϊκού θεού των δασών και των κοπαδιών που ταυτίζεται με τον αρκαδικό Πάνα). Ο βασιλιάς Φαύνος επέτρεψε στους νεοφερμένους συμπατριώτες του να κατοικήσουν σ' έναν από τους λόφους. Ο Εύανδρος τον οχύρωσε και τον ονόμασε Παλλαντίνο είτε σε ανάμνηση της μητρόπολης είτε από το όνομα του γιου του, Πάλλαντα. Είναι ο Παλατινός λόφος, ο κεντρικός από τους επτά λόφους της Ρώμης. Τιμώντας άλλωστε την αρκαδική καταγωγή της ονομασίας του λόφου, ο αυτοκράτορας των Ρωμαίων, Αντωνίνος (138 – 161 μ.Χ.), επισκέφτηκε το Παλλάντιο της Αρκαδίας και μετέτρεψε σε πόλη τον εκεί οικισμό.

Σε σπηλιά της Αρκαδίας άλλωστε έλεγαν ότι η θεά Σελήνη πρωτοείδε τον όμορφο Ενδυμίωνα να κοιμάται (σύμφωνα με άλλη εκδοχή, αυτό έγινε στο βουνό Λάτμο, στην Καρία της Μ. Ασίας). Ο νεαρός ήταν γιος του βασιλιά της Ήλιδας, Αέθλιου, κι είτε κυνηγούσε στα βουνά της Αρκαδίας είτε έβοσκε εκεί τα κοπάδια του πατέρα του. Όταν νύχτωνε, έγερνε σε μια σπηλιά να κοιμηθεί. Κάνοντας το δικό της νυχτερινό δρομολόγιο, η Σελήνη έριξε το φως της στη σπηλιά, είδε τον Ενδυμίωνα να κοιμάται και τον ερωτεύτηκε. Από τη σχέση τους

γεννήθηκαν πενήντα κόρες, όσες και οι εβδομάδες του σεληνιακού έτους, με τον Ενδυμίωνα να θεωρείται εισηγητής του σεληνιακού ημερολογίου.

Κατά μία εκδοχή, ο Δίας προσκάλεσε τον Ενδυμίωνα στα παλάτια του, στον Όλυμπο. Εκεί, ο νεαρός, σαν άλλος Ιξίονας, εκδήλωσε ερωτική επιθυμία για την Ήρα. Ο Δίας τον τιμώρησε σε αιώνιο ύπνο. Κατά μια άλλη εκδοχή, η Σελήνη ήταν που παρακάλεσε τον αρχηγό των θεών να του χαρίσει αιώνιο ύπνο, ώστε να μη χαθεί ποτέ η ομορφιά του. Και κατά μια τρίτη εκδοχή που την αναφέρει ο Απολλόδωρος, ο Ενδυμίοντας ήταν γιος του Δία και, όταν ο πατέρας του τού είπε να διαλέξει όποια χάρη ήθελε, ζήτησε να του δοθεί αιώνιος ύπνος.

Της Αρκαδίας θεός ήταν και ο Πάνας (γεννήθηκε στο εκεί ιερό βουνό, το Λύκαιο). Πόθησε την Σελήνη αλλά έτσι τραγοπόδαρος και άσχημος που ήταν, δεν είχε καμιά τύχη. Την είδε όμως να διασκεδάζει πηδώντας στη ράχη προβάτων και του ήρθε η φαινή ιδέα. Ντύθηκε με μια προβιά και στάθηκε στην πορεία της. Όταν η Σελήνη θέλησε να πηδήσει και στη δική του ράχη, βρέθηκε στην αγκαλιά του. Αργότερα, ο Πάνας υπερηφανευόταν γι' αυτήν την ερωτική επαφή του με την θεά και περνιόταν για μεγάλος καρδιοκατακτητής.

(τελευταία επεξεργασία, 5 Οκτωβρίου 2020)